

heller ikke dermed. For mig staar det saadan — det lyder maaske her i denne Sal som kættersk Tale, men jeg tillader mig alligevel at udtale —, at en Mand er en Mand og et Ord et Ord. Alligevel er der ikke noget særligt graverende i Ændringsforslaget under Nr. 26, da det kun knytter sig som videre Udformning af noget, der allerede er vedtaget i Love paa andre Steder. Jeg skulde saaledes ikke have noget imod, at ogsaa det blev vedtaget her. Naar mit Navn ikke staar paa det, og det ærede Medlems fra Kalundborg heller ikke staar under, er Grunden kun den, at det handler om Overenskomster, der skulle kunne omstødes, skønt de Mand og Mand imellem burde være staaende. Efter den Stilling, som nu den ærede Ordfører og den højtærede Minister have taget til dette Spørgsmaal, er det nemlig klart, at hvad vi indføre paa dette Punkt baade for Fogedretten og for de ordinære Retter, kun sigter paa Idømmelse af Sagsomkostningerne, det vil sige: Dommeren fikserer med et bestemt Beløb de Sagsomkostninger, som domfældte vil have at udrede. Det kommer i Virkeligheden ikke den Overenskomst ved, som forinden maatte være sluttet mellem Domhaveren og hans Sagfører om, hvad der privat dem imellem vil være at betale. Regelen, der her slaas fast i Procesordningen, baade for Fogedretten og de ordinære Retter, gaar ud paa at beskytte den domfældte mod at faa sine Sagsomkostninger forstørrede eller mangedoblede ved, at der i Forvejen eksisterer en Overenskomst mellem Domhaveren og hans Sagfører om, at naar Sagen bliver vundet, skal han have saa og saa meget. Det er altsaa kun for saa vidt, Forholdet vedrører den domfældte, at Spørgsmaalet har Interesse. Det staar i Sammenhæng med Regler, der gælde ved de ordinære Retter nu, saa jeg er i og for sig ikke imod Ændringsforslaget til § 26, blot at det er klart, at det, der er ment, er Idømmelsen af de domfældte paaahvilende Omkostninger.

Deuntzer: Jeg vilde ikke have taget Ordet nu, da jeg har talt ved Sagens første Behandling, men jeg ønsker dog at gøre nogle Bemærkninger. De skulle blive faa, dels fordi der ikke synes at være stor In-

teresse for Sagen, i hvert Fald ikke for dens Enkeltheder, og dels fordi det, jeg vilde sige, paa saa udmærket Maade er sagt af flere af de Talere, som have haft Ordet tidligere. Navnlig er det blevet fremhævet, at Udgifterne ville blive store, langt større, end ærede Medlemmer fra først af tænkte sig. De ere i Dag opgjorte til 2 Mill. Kr. aarlig. Jeg er sikker paa, at Beløbet vil blive større, og denne Sikkerhed har jeg derfra, at de enkelte Poster, der ere opgivne i Specifikationen, navnlig i Justitsministeriets Skrivelse af 14. Maj forrige Aar, øjensynlig ere alt for smaa.

Jeg skal ikke gentage dette, da det paa tilfredsstillende og indtrængende Maade er sagt af andre, men kun bemærke, at foruden de Udgifter, som Statskassen paa denne Maade paatager sig, vil denne Reform, som man kan være vis paa, saa længe den bestaar, vil gaa under Navnet Albertis Retsreform, foruden de mange Udgifter, den foraarsager Statskassen, og som jeg synes, der netop under de nuværende Forhold var al Grund til at være varsom med, foraarsage de private meget store Bekostninger, ikke blot i Retning af Ulejlighed, men de Herrer kunne være sikre paa, at enhver privat Proces vil koste helt andre Summer til Sagførerhonorarer og deslige, end der nu er Tale om. Hvis man kan sige det uden at støde an, vil jeg bemærke, at jeg synes, det er Synd for Befolkningen og Landet, i hvert Fald i dette Øjeblik, at vedtage en Lov, som ikke giver nogen større Reform, og som koster saa meget.

Ordføreren (Sveistrup): Til det ærede Medlem, som nu satte sig, vil jeg sige, at hvis det er hans Mening, at vi burde blive ved de bestaaende Retsstilstande, kunde jeg godt forstaa, at han fraaraadede at vedtage denne Lov paa Grund af dens store Omkostninger, men hvis det er hans Mening, at vi skulle have den mere omfattende Retsreform, som Folketinget tidligere gentagne Gange har vedtaget, maa det ærede Medlem jo vide, at Omkostningerne og navnlig Ulejligheden derved for Befolkningen vil blive meget større end ved denne Reform. Det er meget vildledende, naar man fra Sider, som i øvrigt anbefaler Retsreformen i sin Helhed, siger, at denne